



GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-06-2212

Chișinău

20 martie 2018

**Biroul Permanent
al Parlamentului**

În temeiul articolelor 73 și 74 alineatul (3) din Constituția Republicii Moldova și art.28¹ din Legea nr.317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională, se prezintă spre examinare, *în mod prioritar*, proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului de executare al Republicii Moldova nr.443-XV din 24 decembrie 2004, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.190 din 28 februarie 2018.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Justiției.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă și în limba rusă – 1 filă)
2. Proiectul de lege (în limba română – 2 file și în limba rusă – 2 file)
3. Nota informativă la proiectul de lege (4 file)
4. Raportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție (3 file)

Prim – ministru

PAVEL FILIP

Ex.J.Ciobanu
250-282

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>92</u>
" <u>20</u> "	<u>03</u> 20 <u>18</u>
Ora	

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696



GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr.190

din 28 februarie 2018

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege
pentru modificarea și completarea Codului de executare
al Republicii Moldova nr.443-XV din 24 decembrie 2004**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004.

Prim-ministru

Contrasemnează

Ministrul justiției



PAVEL FILIP

Alexandru Tănase

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea și completarea Codului de executare al Republicii
Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214-220, art. 704), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 22 alineatul (1):

la litera l), cuvintele „să sechestreze,” se exclud;

la litera r), cuvintele „ să aplice sechestrul pe conturile debitorului și să interzică băncilor virarea oricăror sume de pe aceste conturi, solicitînd” se substituie cu cuvîntul „să solicite”, iar cuvintele „aplicării sechestrului” se substituie cu cuvintele „recepționării solicitării”;

litera v) va avea următorul cuprins:

„v) să solicite persoanelor fizice și juridice întreprinderea acțiunilor sau inacțiunilor ce rezultă din lege sau dintr-un raport juridic în vederea executării eficiente a unui document executoriu;”.

2. La articolul 63:

denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„**Articolul 63.** Măsurile de asigurare a executării documentului executoriu aplicate de executorul judecătoresc”;

la alineatul (1):

prima teză va avea următorul cuprins:

„(1) În scopul asigurării executării eficiente a documentului executoriu, în măsura în care acestea au o legătură cauzală directă cu dispozitivul documentului executoriu sau rezultă direct din acesta, odată cu intentarea procedurii de executare și pe tot parcursul acesteia, executorul judecătoresc este în drept să aplice următoarele măsuri de asigurare a executării documentului executoriu:”;

la litera a), cuvintele „să aplice sechestrul” se substituie cu cuvintele „aplicarea sechestrului”;

se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) să interzică persoanelor fizice și persoanelor juridice, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare, efectuarea anumitor acte în privința debitorului sau a bunurilor lui, inclusiv a bunurilor care vor fi dobândite în viitor, care ar putea duce la împiedicarea executării documentului executoriu.”;

alineatul (4) se abrogă.

3. Articolul 64:

alineatul (1), după cuvintele „, , la demersul executorului judecătoresc,” se introduc cuvintele „doar atunci când prezența debitorului este necesară pentru executarea eficientă a documentului executoriu și”;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Încheierea instanței de judecată prin care se dispune aplicarea interdicției de a părăsi țara se trimite spre executare Poliției de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne.”

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Legii pentru modificarea și completarea Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443 din 24 decembrie 2004

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Prezentul proiect de Lege a fost elaborat în vederea executării prevederilor Hotărârii Curții Constituționale nr. 17 din 10.05.2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 22 alin. (1) lit. v) din Codul de executare (interdicția eliberării documentelor de stare civilă, a actelor de identitate sau a permiselor de conducere) (sesizarea nr. 20g/2017). Astfel, în cuprinsul acesteia Curtea a admis excepția de neconstituționalitate și a declarat neconstituțional textul „*Interdicția privind eliberarea documentelor de stare civilă, a actelor de identitate sau a permiselor de conducere se aplică exclusiv de către instanța de judecată*” din articolul 22 alin. (1) lit. v) din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004.

Pentru a ajunge la această concluzie, Curtea a reținut că prevederea contestată nu determină: 1) condițiile și termenul de aplicare; 2) modul de revocare sau încetare și 3) exercitarea unui control asupra necesității menținerii măsurii. Reieșind din aceasta, interdicția în cauză devine ambiguă și creează o stare de insecuritate juridică pentru potențialii destinatari ai acestei măsuri. Marja largă de apreciere pe care o acordă norma vizată instanțelor de judecată face ca prevederea dată să nu treacă testul previzibilității, ea fiind formulată de o manieră imprecisă și neclară, fapt care nu corespunde rigorilor de claritate și previzibilitate, consfințite în articolul 23 alin.(2) din Constituție.

Totodată, în contextul existenței interdicției de a nu părăsi țara, prevăzută la art. 64 Cod de executare, Curtea constată că, deși interdicția eliberării actelor menționate constituie o măsură care se aplică distinct de interdicția de a nu părăsi țara, în esență, aceasta are drept consecință îngrădirea dreptului la libera circulație. Or, în lipsa pașaportului și documentului de călătorie dreptul la libera circulație peste hotarele țării nu poate fi realizat, prezența acestor acte fiind o condiție indispensabilă pentru realizarea dreptului pus în balanță. Cu toate acestea, interdicția de a nu părăsi țara este o măsură excepțională, fiind instituită pentru asigurarea executării documentului executoriu; se aplică doar după expirarea termenului de executare benevolă și în cazul epuizării altor mijloace, cu respectarea prevederilor exprese ale articolului 22 alin.(1) lit. x) și articolului 63 alin.(4) din Codul de executare; are un termen limitat de 6 luni [cu posibilitatea aplicării în mod repetat în urma unui demers motivat al executorului judecătoresc, dar nu mai mult de 3 ori în cadrul aceleiași proceduri de executare]; este susceptibilă căilor de atac; necesitatea menținerii acestei interdicții este verificată periodic [de către executorul judecătoresc], neavând un caracter automat; ține de diligența instanței de a decide asupra proporționalității asigurării acțiunii și executării hotărârii prin aplicarea față de debitor a interdicției de a părăsi țara și nu reprezintă o ingerință nejustificată în dreptul la libera circulație, garantat de articolul 27 din Constituție. Spre deosebire de aceasta, interdicția prevăzută la art. 22 alin. (1) lit. v) poate fi aplicată pentru o perioadă nedeterminată. Plecând de la aceste premise, Curtea a reținut că nu se justifică existența

de sine stătătoare a interdicției privind eliberarea pașaportului și documentului de călătorie ca măsură de asigurare a documentului executoriu, așa cum este redată în articolul 22 alin.(1) lit.v) din Codul de executare. Or, scopul acesteia poate fi atins prin interdicția de a nu părăsi țara – măsură susceptibilă de a fi aplicată exclusiv și excepțional drept consecință a ineficienței și epuizării tuturor măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu, atunci când ieșirea debitorului peste hotarele Republicii Moldova ar face în mod evident imposibilă sau dificilă executarea hotărârii judecătorești, fie a unui alt înscris care are putere executorie, în sensul articolului 11 din Codul de executare.

Așadar, pornind de la cele menționate supra, Curtea a conchis că interdicția privind eliberarea documentelor de stare civilă, a actelor de identitate sau a permiselor de conducere reprezintă în sine o măsură excesivă în raport cu obiectivul ce trebuie atins, și prin aceasta este contrară articolelor 27 și 28 combinate cu articolele 23 și 54 din Constituție.

Pentru a asigura racordarea dintre prevederile legale ale Codului de executare și dispozitivul Hotărârii Curții Constituționale, Ministerul Justiției a elaborat și propune spre promovare un proiect de lege pentru modificarea și completarea Codului de executare.

Promovarea și ulterioara implementare a proiectului va contribui la înlăturarea deficiențelor normei legale contestate care au fost identificate de Curtea Constituțională, dar și la remedierea conținutului altor norme din cuprinsul Codului de executare, care prezintă tangențe cu norma contestată și la care corespunzător pot fi aplicate observațiile Curții Constituționale.

2. Principalele prevederi ale proiectului

Prin intermediul proiectului de lege s-au exclus din cuprinsul articolului 22 alineatul (1) literele l) și r) mențiunile referitoare la măsura de asigurare – sechestrul, aceasta fiind prevăzută deja la art. 63 din Cod și s-a lichidat prin aceasta o dublare legislativă interpretabilă.

Totodată, s-a modificat conținutul articolului 22 alineatul (1) litera v), în sensul în care se va preciza că executorul judecătoresc va avea dreptul să solicite de la persoanele fizice/juridice întreprinderea doar acelor acțiuni sau inacțiuni în vederea executării eficiente a unui document executoriu care rezultă din lege sau dintr-un raport juridic, fără ca aceasta să poată fi interpretată în sensul în care oferă dreptul executorului judecătoresc de a impune interdicții privind eliberarea documentelor de stare civilă, a actelor de identitate sau a permiselor de conducere dacă acestea nu au legătură cu executarea dispozițiilor imperative ale legii sau obligațiilor exigibile ce rezultă dintr-un raport juridic. Astfel, executorul judecătoresc nu va mai avea dreptul să impună unilateral restricții/obligații altor persoane, ghidându-se doar de libera sa apreciere.

La articolul 63, titlul acestuia urmează să fie modificat și va fi în continuare următorul: „**Articolul 63.** Măsurile de asigurare a executării documentului executoriu

aplicate de executorul judecătoresc”. Această modificare se face cu scopul de a exclude interpretările care ar limita măsurile de asigurare doar la cele prevăzute la art. 63, or, pe lângă măsurile de asigurare aplicate de executorul judecătoresc, există și măsuri de asigurare dispuse de instanță, cum ar fi interdicția de a părăsi țara.

Prima teză de la alineatul (1) a articolului 63 se propune a fi redată într-o nouă formulare care va prevedea că executorul judecătoresc poate să aplice măsuri de asigurare pentru executarea eficientă a documentului executoriu, în măsura în care acestea au o legătură cauzală directă cu dispozitivul documentului executoriu sau rezultă direct din acesta. Completarea dată vine să accentueze ideea că măsura de asigurare nu poate fi folosită drept un instrument de constrângere a debitorului, ci doar ca un instrument de asigurare a executării documentului executoriu.

Totodată, articolul 63 alineatul (1) urmează a fi completat cu litera d), care va prelua drept o măsură de asigurare distinctă prevederea legală care în prezent este inclusă la art. 22 alin. (1) lit. v), unde se stabilește că executorul judecătoresc poate să interzică persoanelor fizice și persoanelor juridice, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare, efectuarea anumitelor acte în privința debitorului sau a bunurilor lui, inclusiv a bunurilor care vor fi dobândite în viitor, care ar putea duce la împiedicarea executării documentului executoriu sau la executarea necorespunzătoare a documentului executoriu.

Astfel, prin modificările și completările operate în cuprinsul art. 63 alin. (1) se va asigura realizarea dezideratului principal care a stat la baza elaborării prezentului proiect și anume implementarea prevederilor Hotărârii Curții Constituționale nr. 17 din 10.05.2017, în sensul în care impunerea unor interdicții de către executorul judecătoresc la eliberarea documentelor de stare civilă, actelor de identitate și a permiselor de conducere va fi restrânsă drastic la cercul unor situații când documentul executoriu a fost emis pe marginea unor litigii a căror obiect este starea civilă a persoanei, statutul sau identitatea sa sau procedura eliberării permisului de conducere și va putea fi menținută doar dacă neaplicarea acesteia va împiedica executarea documentului executoriu, adică în situațiile când între măsura dată de asigurarea a executării documentului executoriu și dispozitivul documentului executoriu există o legătură cauzală directă. În oricare alte situații, executorul judecătoresc nu va putea aplica pentru asigurarea executării documentului executoriu măsuri de interdicție la eliberarea documentelor de stare civilă, actelor de identitate și a permiselor de conducere, acestea lezând într-o măsură disproporționată drepturile persoanei și contravenind prevederilor art. 5 din Codul de executare, unde este consfințit principiul umanismului ca principiu director în procedura de executare.

Un exemplu care ar justifica aplicarea provizorie a acestei măsuri o poate constitui existența unui litigiu rezultat din introducerea de către fostul soț, presupus tată al copilului născut după desfacerea căsătoriei, a unei acțiuni privind contestarea paternității în conformitate cu prevederile art. 49 din Codul familiei, când pentru asigurarea executării documentului executoriu privind anularea paternității va putea fi impusă în mod subsecvent o interdicție la eliberarea certificatului de naștere a copilului sau duplicatelor, unde mama vrea să indice drept tată pe reclamant și să-i atribuie copilului numele de

familie al acestuia, pînă la momentul executării documentului executoriu privind anularea paternității asupra copilului.

Se propune și completarea articolului 64 alineatul (1) după cuvintele „la demersul executorului judecătoresc,” cu cuvintele „doar atunci cînd prezența debitorului este necesară pentru executarea eficientă a documentului executoriu și” pentru a sublinia caracterul excepțional al acestei măsuri, caracter de care trebuie să țină cont judecătorul atunci cînd decide aplicarea ei.

Totodată, în vederea asigurării unei structuri mai riguroase și logice a textului legal, prevederea de la art. 63 alin. (4), care se referă la măsura interdicției de a părăsi țara, urmează a fi amplasată în cuprinsul art. 64, unde se oferă reglementarea desfășurată a acestei măsuri.

3. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor proiectului nu va necesita cheltuieli financiare din bugetul de stat.

4. Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare, actelor normative care trebuie elaborate sau modificate

Ca urmare a aprobării, se vor modifica doar prevederile legale sus-menționate din Codul de executare.

5. Transparența în procesul decizional/ Coordonarea proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, în rubrica: *Transparența decizională*, secțiunea: *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.

/ MINISTRU



Alexandru TĂNASE